

VEIEN VIDERE.....JIPPI og FIA-MARIA.

Da jeg plutselig stod uten hund i august 2009 (min gamle gode tjenestehund Billy døde i mai, og unghunden min Snoopy ble sendt hjem fra godkjenningskurs pga at han ble sint på dyrlegen), måtte jeg nok en gang sette i gang jakten på ny hund.

Først i september solgte jeg Snoopy som narkotikahund til Sverige, og jeg hadde allerede ringt rundt til 20-30 stykker som hadde kontakter når det gjaldt å finne unghund. Jeg måtte ha hund, og det raskt. Men gode unghunder vokser ikke på trær (jeg har i hvert fall ikke funnet det treet ennå!), og det er mange innen vår etat, samt fengsel og toll som er på jakt etter gode søkshundemner.

En av de jeg ringte var kollega Eirik Elgmork i Bærum som har et stort nettverk innen jakt-labrador, samt at han har hatt flere kull på tispene sine. Da jeg ringte, hadde han to valper på 5.5 mnd. Den ene, Fox, skulle bli fengselshund i Trøndelag så sant han bestod test. Den andre, Fia, var delvis lovet bort til en annen. Jeg tenkte noen timer, 5.5 mnd var veldig ungt, men jeg vet hvor vanskelig det er å finne gode emner, og jeg tenkte at hvis Fia var bra, gikk tiden fort frem til hun kunne testes om 7-8 mnd.

Jeg ringte tilbake til Eirik, spurte mer om Fia, og for å gjøre en lang historie kort, to dager senere hentet jeg den vakre sorte frøkna i Bærum. Jeg regnet med at ledelsen på hundetjenesten ville sette foten ned pga Fias unge alder, så jeg ventet noen dager før jeg torte å fortelle fagansvarlig at jeg hadde hentet en unghund på prøve. Fagansvarlig var positiv, det var snakk om at PHS ville åpne for å godkjenne søkshunder før 2 år etter hvert, og jeg ble kjempeglad.

Men etter 5 dager fikk jeg kontrabeskjed, Fia var for ung, og jeg fikk ikke satse på henne. Jeg måtte finne en annen hund som kunne testes innen kort tid.

Det lille jeg hadde sett av Fia på den korte tiden, var meget bra. Stor søkslyst, gal etter tennisball, fornuftig i hodet, og en herlig tisper som var døpt om til Fia-Maria av min 3 år gamle Jonas. Jaja, tenkte jeg, siden jeg vet at det kan ta flere mnd før jeg finner en god hund som kan testes, så tar jeg ikke sjansen på å kvitte meg med Fia. Jeg kjøpte Fia slik at jeg var sikker på at jeg i hvert fall hadde en hund, og jeg begynte i tillegg å se etter nok en hund. Jeg tenkte som så at fant jeg en til, så fikk jeg kjøpe den også, og så fikk jeg satse på den som var best når begge var testet.

Jeg ringte rundt, dro og så på en god del hunder, forhørte meg i Sverige med mer, men ingen av de hundene jeg så på var i nærheten av å holde mål som søkshundemne. I mellom tiden trente jeg med Fia-Maria og likte veldig godt det jeg så.

I november var jeg veldig nær ved å "få kloa i" en springer som var delvis trent og ferdig testet. Men den havnet etter mye om og men hos en annen kollega. Jeg følte presset, jeg måtte finne en hund som kunne testes. Samtidig så jeg potensialet i Fia-Maria, så sant hun bestod test ville hun bli en kanonbra søkshund, så hvordan skulle jeg løse dette.

Da datt en løsning ned i mitt hode, en ide som jeg mange ganger etterpå har innsett

var ganske sprø og forferdelig krevende, men.....

Tor Paulsen, kollega, tidligere hundefører og god kompis som nå jobber på Organisert Kriminalitet, hadde en Schäfertispe på drøye 4 år som het JIPPI. Hun hadde ett valpekull sommeren 2009, jeg hadde sett henne flere ganger og likte hunden. Hun ble testet på Sæter gård som 2 åring, og gjorde en meget bra mentaltest.

Hva om jeg fikk overtalt Tor til å låne meg Jippi frem til Fia-Maria var klar til godkjenning i 2011? Jeg visste at han hadde planlagt neste valpekull sommeren 2011. Planen var da å trene opp Jippi på 3.5 mnd slik at vi kunne godkjenne i Mars 2010. Men var det mulig å trene opp en 4 år gammel hund på så kort tid, ville jeg klare det?

Og ikke minst, ville ledelsen på avdelinga gå med på en slik plan, å godkjenne Jippi for å ha henne i tjeneste i ca 1 år. Fordelen for arbeidsgiver var jo at jeg ville få en hund i tjeneste veldig fort, men ville de gå med på at jeg byttet hund ett år senere.

Jeg ringte Tor og spurte han om jeg kunne få låne Jippi i 1.5 år for å trene henne opp som narkotikahund og ha henne i tjeneste i ett år. Tor var ikke vanskelig å be, mannen sa ja uten å tenke seg noe særlig om. Jeg la frem planen min, vi var begge enige om at tiden til opptrening var knapp, men det var verdt ett forsøk.

Jeg la frem planen for fagansvarlig, han tok den videre til sjefen, og på et møte i midten av november fikk jeg ja til å prøve å godkjenne Jippo i mars, og videre godkjenne Fia-Maria i mars 2011 så sant hun bestod test.

20. November hentet jeg Jippi og tok henne med hjem til Røyken. Jeg må nok innrømme at jeg de nærmeste dagene tenkte "hva er det jeg egentlig har bestemt meg for å gjøre, dette er galskap". Døgnet må minst ha 28 timer for at jeg skal rekke dette. Jippi var (og er) er herlig snill, god og livlig vakker Schäfertispe, førermyk og arbeidsvillig, men meget dominant overfor andre hunder, spesielt tisper.

Det ble noen utfordringer i heimen, en tisper på 4 år og en på 7 mnd som skulle holdes adskilt, i tillegg Aragon til Rune. Heldigvis gikk Jippi og Aragon bra sammen (bare Jippi fikk være sjefen ☺), og med Jippo i bur i stua, Aragon i bur i gangen, og Fia-Maria med fast plass i sofaen ved siden av Jonas, gikk det utmerket! To hundegårder ute ble også brukt for de store om dagen.

Jippi hadde gått mye spor og lydighet, så de to øvelsene trengte jeg ikke å tenke så mye på. Lydighet ja, Jippi kunne mye mer lydighet enn meg, så jobben var å få Jippi til å lære å gå lydighet med meg. Hun skjønte ikke helt hva jeg mente i starten (jeg går lydighet som en stiv stokk!), men etter hvert gikk det veldig bra. Jeg gikk ett par spor på grus og gress og så at det gikk veldig bra, så da "krysset jeg av" for at de to øvelsene var i boks.

Jippi fikk løpetid en liten uke etter at jeg fikk henne i hus. De første ukene merket jeg at hun savnet Tor, og at hun brukte tid på å bli fortrolig med livet hjemme hos oss, men etter 14 dager var det en merkbar forskjell. Vi to fikk ett veldig godt forhold, hun knyttet seg til meg og ble en glad og livlig jente som gjorde alt for å få kong eller ball.

Vi begynte treninga med en gang, her var det ikke tid til å vente. Jeg begynte med å gjemme kongen i store og små rom i ulike lokaler, og Jippi søkte etter kongen og fant. Jeg kjørte forsiktig påvirkning de første dagene, men kunne ganske fort ta det vekk. Etter ca 14 dager lærte jeg henne amfetamin, og vi trente en til to økter hver eneste dag. Ikke så lange økter, prøvde å få mest mulig kvalitet i hver økt. Jeg hadde ikke tid til å feile mye hvis vi skulle være klar til kvalitetskontroll i midten av februar. Jeg la mye arbeid i planlegging av trening, da jeg måtte treffe med hver eneste økt. Det ble mye trening alene, men heldigvis har jeg en noen gode dyktige venner som hjalp meg på veien. Torill, Gusta, og ikke minst Elisabeth Larsen, pensjonert hundefører/instruktør fra Romerike pd.

Elisabeth er helt utrolig dame, fra desember til kursstart i mars tror jeg vi tilbrakte mer eller mindre hver fredagsettermiddag/kveld sammen for å trene hund (så sant ikke Rune eller jeg hadde jobbhelg).

Elisabeth ga meg råd og tips, og ikke minst, hun ga meg troa på at det jeg holdt på med var riktig. Hver gang jeg var i tvil om dette ville holde mål på så kort tid, ga Elisabeth meg troa og selvtilliten på at det jeg gjorde var rett. Det ble mange timer med fagprat om treningsmetode, veier til målet, og arbeidsoppgaver frem til neste gang vi skulle trene sammen.

Det jeg så ble det store utfordringen på så kort tid, var å få søket generalisert. Det å få Jippi til å ha forventninger til å finne uansett hvilke lokale hun kom inn i. Hun søkte knallbra i lokaler der hun gjenkjente settingen, men det tok tid å skape forventninger og få henne til å generalisere for eksempel garderobesøk og inni bil.

Jeg lærte henne først søk i alle typer store og små rom. I begynnelsen av februar begynte jeg med de mer tekniske søksøvelsene. Jeg lærte henne å få forventninger til at når jeg styrte henne i søket, så ville hun finne. Jeg begynte med garderobesøk, etter at vi hadde hatt 7-8 økter i garderobe med mye funn, falt plutselig ”klaffen” ned og Jippi skjønte at skap betydde funn. Når dette satt bra, begynte vi å søke utvendig bil, da jeg tenkte at dette var noe likt garderobesøk i måte å søke på. Utvendig søk på bil tok hun med en gang, det samme med det å søke bagasje som jeg tok til slutt.

Innvendig bil måtte hun ha en god del repetisjoner med store luktbilder før jeg klarte å skape forventninger inni bilen. Men...da klaffen falt ned her også, ble bilsøket bra ☺. Så det var bare å ha is i magen, ikke stresse selv om det var tre uker til kurs, jeg visste at bare hun fikk mange nok økter med søk i bil, så ville dette ordne seg. En uke før godkjenning ”kryset jeg av” for at bilsøket var i boks, phuu.

Fia-Maria fikk også trening hele tiden, men pga sin unge alder fikk hun sine egne små oppgaver når vi var ute på trening. Hun var ikke med på ”råkjøret” med Jippi, kun små drypp, søksutvikling og lek med ball.

Pga mye snø i vinter måtte jeg trene feltsøk på p-plasser og lignende. Det ble en liten utfordring, Jippi var ikke trent på å søke systematisk felt slik vi trener det inn, og den

store utfordringen lå i at hun forbannt p-plasser med spor. Hun var i spormodus så det holdt, og for å bryte dette, måtte jeg legge store hasjutlegg på overvær i feltet, gjerne litt oppi en snøfonn, slik at hun løftet nesa og fikk stoffet på vinden. Etter at jeg og Elisabeth hadde hatt noen sånne økter i 15 minus og frisk bris (fy som vi frøs ☺), begynte Jippi og søke felt. Helt i mål til det perfekte felt kom vi nok ikke, men vi fant da begge utleggene på feltet på godkjenning i løpet av et drøyt minutt, så jeg skal ikke klage.

Og plutselig var det uke 10 og godkjenningskurs! Plutselig var det vel ikke, for aldri har jeg vært så strukturert og målrettet i min trening av hund som disse 3.5 mnd, treningsplanen min som startet 20.11 hadde siste planlagte treningsdag fredag 5.3 sammen med Elisabeth, og vi var kommet dit vi håpet vi skulle komme på den korte tiden.

Jeg dro til Sæter gård mandag 8.3 for å godkjenne Jippi. Mandag og Tirsdag gikk med til å gi hundene gode erfaringer i "Sæter-miljøet og med Sæter-stoffet". Vi var en fin gjeng på 9 stykker, over halvparten var 2.gangs hundeførere, så det var mye erfaring i gjengen, noe vi alle dro nytte av.

Onsdag og Torsdag var det godkjenning. Jeg var spent på om Jippi ville bli veldig sliten med flere tunge søk på de to dagene, og ikke noe belønning på funnene. Etter to dager med godkjenning hadde vi kun strøket på en øvelse, lagersøk. Det var jeg utrolig fornøyd med. Både bilsøket og lagersøket var veldig krevende, og jeg var kjempefornøyd med Jippi på begge to. Bilsøket var vel det beste søket vi hadde på godkjenningen, Jippi klarte bare å lokalisere det ene funnet, det andre slo hun på men klarte ikke å lokalisere. (hjalp ikke at jeg skjønnte hvor det lå). Hun søkte meget intenst og bra i 26 minutter uten funn, da var hun så sliten at hun møtte veggen. Vi hadde ett motorrom og en utvendig bil igjen, og tiltross for at hun var tom for krefter og ikke så glad i motorrom, klarte hun å finne det ene utlegget i dette motorrommet. Pga et bra søk bestod vi bilsøket med bare ett funn, da var jeg glad da...(tror faktisk begge dommerne fikk en klem).

Lagersøket strøk vi på. Jeg var fornøyd med søket, så det var ikke nedtur at vi strøk. Vi fant bare ett funn. To av tre funn lå ganske så høyt, flere meter over bakken, og hundene måtte klatre eller løftes opp for å finne de. På det ene ble miljøet litt for tøft for Jippi, og når hun i tillegg var sliten, ble det for mye for henne. Helt greit med hennes korte fartstid i dette gamet. 5 av 9 hunder strøk på bil, det samme på lager. På de andre øvelsene stod alle.

Torsdag ettermiddag kjørte jeg til Kløfta for å møte Elisabeth på Felleskjøpet. Jeg ringte henne kl. 1400 og spurte om hun hadde ork og tid til å trene med meg i 15 minutter, gi Jippi ett par store fine hasjfunn i høyden på ett lager, og max belønning. Elisabeth heiv seg i bilen, møtte meg i hallen på felleskjøpet, vi la ut hasjsokker og hadde en bitteliten super kvalitetsøkt. For en dame! Etterpå spiste vi middag og skravlet noen timer på en veikro ☺. Så var det å kjøre tilbake til Kongsvinger for å sove litt før restprøver fredag.

Fredag fikk vi lov til å søke lager på nytt. Det var ett helt greit lager med greie utlegg. Jippi var sliten etter to dager med masse søk, og jeg så raskt at dette kom til å bli 35 lange minutter der jeg måtte gjøre alt jeg kunne for at Jippi skulle komme seg igjennom lageret på "billigst mulig måte" og finne de 3 utleggene som skulle være der.

Det klarte vi på drøye 30 minutter, søket var vel ikke så mye å skryte av, men vi fant de tre og bestod!

FREDAG 12.MARS KL.1030 VAR JIPPI OG JEG GODKJENT, HURRA!

Jeg vil ikke anbefale noen å prøve og trene opp en narkotikahund på 3.5 mnd. Det er rett og slett for kort tid, det å lære hunden luktbildene og det å søke mer eller mindre systematisk klarer man, men det å generalisere og gi hunden den søksmengden den skal ha, klarer man ikke.

Hunder er forskjellige, ikke alle hunder hadde tålt så mye nylæring hver dag som Jippi tålte. Jeg ventet vel hele tiden på en nedtur, at hun ville møte veggen pga for mye trening, men de nedturene kom egentlig ikke. Vi hadde noen dårlige treningsøkter av og til, men det kom nok av at jeg ved ett par anledninger hadde med meg noen på trening som jeg fikk "høye skuldre av", noe som igjen påvirket hunden. Jippi er veldig var på meg som hundefører, og hvis hun merker at jeg får prestasjonsangst, smitter det over på henne.

Opptreningen av Jippi har krevd mye tid og krefter, det meste av fritid (når Jonas var i barnehage eller seng) har gått med til hundetrening. Rune skal godkjenne ny patruljehund, Aragon, nå rett etter påske, så det har vært mye logistikk i heimen for at begge to skal kunne få trene mest mulig hund på kveldene og i helgene.

Men samtidig må jeg si at jeg har lært veldig mye, det å trene med to så forskjellige hunder som Jippi og Fia-Maria er, er kjempegøy og krever mye individuell planlegging.

I tillegg til mye trening på fritiden, har jeg fått lov til å bruke en god del arbeidstid på trening med Jippi. Hadde jeg ikke fått lov til det, hadde det ikke gått.

I skrivende stund er det 2.april, Jippi har vært en dag på jobb etter at vi var ferdig på kurs 26.3, hun har hatt sitt første funn av litt hasj og to xtc-tabletter ☺ i en leilighet, og akkurat nå ligger hun og sover under stuebordet på hytta ca 1000 meter over havet. Det er påskeferie, Jippi skal ha en uke treningsfri, bare kose seg på skiturer og lek med Aragon.

Om ikke lenge skal jeg mentalteste Fia-Maria, jeg håper og tror at det skal gå bra. Så om ett knapt år er det nytt godkjenningskurs, og Jippi skal tilbake til Tor etter forhåpentligvis å ha funnet masse narkotika det kommende år.

Vi klarte det, jeg er kjempeglad og har lært utrolig mye! Tusen takk til dere som har støttet meg og Jippi og Fia-Maria i høst og vinter, som har hatt troa på oss. Og ikke minst, tusen takk til Tor som uten å blunke lot meg låne Jippi for 1.5 år slik at

jeg kunne satse langsiktig på Fia-Maria, og kortsiktig på Jippi.

Tonje, Jippi og Fia-Maria.